

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

17.09.2026

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[«Тисячovesна», кіно, книги й театри: скільки грошей пропонують виділити на культуру в держбюджеті на 2027 рік. – Поліна Горлач](#)

[Гуманітарна криза в Олешках: музей Голодомору закликав світ допомогти цивільним. – Оксана Заблоцька](#)

[Унаслідок російської атаки на Київ згорів склад з реквізитом «Кварталу 95». – Валерія Буняк](#)

Вшанування пам'яті

[Вийшов зін пам'яті Маргарити Половінко](#)

Мовні питання

[Омбудсменка оштрафувала видавництво за порушення мовного закону](#)

Фестивалі

[У Львові відбудеться осінній Coffee, Books & Vintage. – Христина Подоляк](#)

Театр

[Як я написав «Одіссею ~ Меотиду» про війну, «Азов» і повернення додому. – Олексій Доричевський](#)

[Фестиваль «Схід Opera Fest 2026: Простір, що єднає»: театр з Кіровоградщини виступив у Харкові. – Галина Шевченко](#)

[У Львові вперше проведуть міжнародний шоукейс «Вимір театру Лесі Українки». – Наталка Горішня](#)

[У Харкові покажуть виставу «Я – Опера» про життя підлітків під час повномасштабної війни. – Олексій Содома](#)

[Театр воєнних дій: 7 знакових вистав України часів повномасштабного вторгнення](#)

Музика

[Музикант з Кіровоградщини виборов перемогу на міжнародному конкурсі в Італії. – Галина Шевченко](#)

[Драматизм Бетховена та світло Малера: Дніпропетровська філармонія яскраво відкрила ювілейний 90-й сезон. – Віолетта Луньова](#)

[В Україні пройде серія концертів польської класичної музики. – Ксенія Білаш](#)
[Гурт «Один в каное» виступить у Львові з великим концертом. – Наталка Горішня](#)

Візуальні мистецтва

[АНАТОЛІЙ КРИВОЛАП. «БЕЗКІНЕЧНІСТЬ»](#)

[«Погляньте на світ її очима»: у Луцьку відкрили ретроспективу художниці Оксани Ядчук-Мачинської. – Маша Пилипчук](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Документальний фільм «Пісні землі, що повільно горить» отримав Державну премію імені Довженка. – Анастасія Большакова](#)

[Україна висунула на «Оскар» документальний фільм «Сліди». – Катерина Сліпченко](#)

[«Дайте нам дивитися кіно». – Людмила Шкурак](#)

[Стрічку Марини Ер Горбач «Ротація» покажуть на Токійському міжнародному кінофестивалі. – Валерія Буняк](#)

[Смерть у Венеції, або Як втратити віру: про 83-й Венеційський кінофестиваль. – Володимир Чернишов](#)

[Тріумф кіно з Ірану та скандали навколо «Дау»: чим запам'ятався Венеційський кінофестиваль 2026. – Олександра Поворозник](#)

[«Справа артиста»: документальний фільм про Сергія Лифаря вийшов онлайн](#)

[Шопен проти Чайковського: фільм «Санаторій Горького. Поєдинок». – Ігор Кромф](#)

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

[Замки Рівненщини ожили на дотик: для незрячих створили унікальні музейні експонати. – Тетяна Мельничук](#)

[Юні митці з Дніпра долучилися до Всеукраїнського інклюзивного проєкту. – Ірина Пташка](#)

Музейна справа

[Проект «Безсмертя „Слова”» опублікував архіви справи Володимира Гжицького. – Олексій Содома](#)

Охорона культурної спадщини

[Кургану понад 2500 років: на Полтавщині археологи знайшли золоті намистини та кістки. – Катерина Семисал](#)

Читання

Які книжки найбільше купували на Форумі видавців у 2026 році. – Дар'я Гниляк

Навчальні заклади. Кадри

Сексуальна та трудова експлуатація: у керівника КНУКіМ провели обшук у справі про торгівлю людьми. – Катерина Кадакова

Трудова та сексуальна експлуатація студентів у вишах Поплавського: що відомо про розслідування поліції. – Оксана Заблоцька

Міжнародне співробітництво

Британія виділить близько 168 млн грн на культуру та спадщину України

Підтримка України у світі

У США збирають гроші, щоб українські видавці змогли потрапити на Франкфуртський ярмарок

Шерон Стоун стала кураторкою фотовиставки про українських волонтерів у Лос-Анджелесі. – Дарина Рубан

Сінгапур платитиме людям за читання книжок, щоб боротися з думскролінгом. – Анастасія Большакова

Загальні питання

«Тисячovesна», кіно, книги й театри: скільки грошей пропонують виділити на культуру в держбюджеті на 2027 рік. – Поліна Горlach

У проєкті державного бюджету України на 2027 рік на культуру та медіапростір передбачено 16,896 мільярда гривень. Це приблизно на 800 мільйонів більше, ніж було у державному бюджеті на 2026 рік. Найбільше фінансування закладено на ініціативу «Тисячovesна» – 5,4 мільярда гривень. У бюджеті-2026 на програму передбачено 4 мільярда гривень, тож наступного року її фінансування пропонують збільшити на 1,4 мільярда гривень, або 35%. Водночас фінансування «Тисячovesни» займає майже третину усього бюджету на культуру та медіа. У проєкті бюджету передбачено збільшення фінансування кількох профільних культурних інституцій. Зокрема, Український інститут книги має отримати 667,6 мільйона гривень, Державне агентство України з питань кіно – 432,7 мільйона гривень, а Український культурний фонд – 425,3 мільйона гривень. На підтримку Суспільного мовлення пропонують спрямувати близько 3,05 мільярда гривень. 2,39 млрд грн передбачено на підтримку національних театрів, національних художніх колективів, концертних та циркових організацій. На функціонування національних музеїв, національних і державних бібліотек та культурно-просвітницьких центрів закладено 1,56 млрд грн. Ще 980,5 млн грн передбачено на збереження національних і державних історико-культурних заповідників. На виявлення, реагування та протидію дезінформації, маніпулятивній інформації та деструктивній пропаганді передбачено 1,62 млрд грн. На відновлення, збереження та увічнення національної пам'яті передбачено 68,8 млн грн. Окремо у проєкті держбюджету-2027 передбачене значне збільшення фінансування секретаріату уповноваженої із захисту державної мови. На його організаційне, експертно-аналітичне, правове, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення закладено 66,1 млн грн. Порівняно з 2026 роком фінансування має зрости на 30,2 млн грн, або 84,1 %. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1404946-tisacovesna-kino-knigi-j-teatri-skilki-grosey-proponuut-vidiliti-na-kulturu-v-derzbudzeti-na-2027-rik/>

Гуманітарна криза в Олешках: музей Голодомору закликав світ допомогти цивільним. – Оксана Заблоцька

Національний музей Голодомору-геноциду закликав міжнародну спільноту звернути увагу на гуманітарну ситуацію в тимчасово окупованих Олешках та прилеглих населених пунктах Херсонської області. Олешки перебувають під російською окупацією від початку повномасштабного вторгнення. У червні 2023 року місто також постраждало від затоплення після підризу російськими військами Каховської ГЕС. За даними Міністерства закордонних справ України, від початку окупації населення Олешківської громади скоротилося приблизно з 40 тисяч до 6 тисяч людей. У самих Олешках, де до повномасштабної війни жили близько 24 тисяч людей, зараз залишається близько 2 тисяч. У місті зруйновано критичну інфраструктуру, немає електро- та газопостачання. Люди, які намагаються виїхати або дістати їжу, можуть

потрапити під удари російських FPV-дронів. Також в Олешках виникли проблеми з продовольством. За словами очільниці Олешківської міської військової адміністрації Т. Гасаненко, а також журналістів і волонтерів, які стежать за ситуацією, місцевим жителям не вистачає їжі. Через це деякі люди були змушені їсти фазанів, голубів та продовольчі сурогати. Про складну гуманітарну ситуацію повідомляла і Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні. Окремою проблемою залишається евакуація людей. Омбудсман Д. Лубінець 12 серпня заявив, що Україна підготувала все необхідне для евакуації цивільних з Олешок та сусідніх населених пунктів. Однак, за його словами, росія перешкоджає виїзду людей. Через це музей звернувся до Міжнародного комітету Червоного Хреста. Там закликали організацію допомогти забезпечити доступ гуманітарної допомоги до цивільних та сприяти їхній безпечній евакуації. Також музей закликав міжнародні музеї та меморіальні установи, які працюють із темами геноцидів, воєнних злочинів і злочинів проти людяності, розповідати про ситуацію в Олешках. «Ми звертаємо увагу міжнародної спільноти на ці факти як інституція, що досліджує історію Голодомору-геноциду, одним із механізмів якого було навмисне позбавлення населення їжі. Ми вважаємо своїм професійним обов'язком привернути увагу до фактів тривалої блокади цивільного населення, відсутності доступу до їжі, води та медичної допомоги, а також системного перешкоджання його евакуації», – наголошує музей. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1405270-gumanitarna-kriza-v-oleskah-muzej-golodomoru-zaklikav-svit-dopomogti-civilnim/>

Унаслідок російської атаки на Київ згорів склад з реквізитом «Кварталу 95». – Валерія Буняк

Через атаку команда втратила значну кількість декорацій, костюмів та інших речей, що використовували на концертах, в телевізійних шоу, фільмах і серіалах. Ніхто з людей не постраждав. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/252597/2026-09-16-unaslidok-rosiyskoi-ataky-na-kyiv-zghoriv-sklad-z-rekvizytom-kvartalu-95/>

Вшанування пам'яті

Вийшов зін пам'яті Маргарити Половінко

Зін «Пам'яті Щезника» («In the Memory of Shcheznyk») вийшов друком на честь пам'яті про українську художницю, волонтерку й військову М. Половінко, яка загинула на фронті 5 квітня 2025 року під час виконання бойового завдання. Зін є продовженням виставки, що проходила у віденському артист-ран просторі arka arka з 3 до 14 квітня 2026 року й зібрала роботи Половінко поряд із роботами її друзів та близьких. Зін спирається на роботи Половінко та її близьких, документацію з виставки й особисті архівні матеріали: фотографії повсякденного життя, творчих процесів, зустрічей із друзями та колегами. Його можна придбати за донат на підтримку проєктів, пов'язаних із мистецькою спадщиною Половінко. Докладніше:

<https://artslooker.com/vyyshov-zin-pam-iati-marharyty-polovinko/>

Мовні питання

Омбудсменка оштрафувала видавництво за порушення мовного закону

Уповноважена із захисту державної мови О. Івановська наклала на видавництво журналу штраф у розмірі 11 900 гривень за повторне протягом року порушення статті 25 мовного закону. Перевірку провела представниця Уповноваженої П. Третяк. «Підставою для проведення державного контролю стала скарга громадянки, котра надала фотодокази. У скарзі зазначалося, що обкладинку друкованого медіа було виконано українською мовою, однак внутрішні сторінки видання, зокрема ігрові компоненти (кросворди, ключворди тощо), було надруковано недержавною мовою», – зазначила Третяк. Як зазначають у секретаріаті, згідно зі статтею 25 мовного закону, друковані медіа в Україні виходять державною мовою. Видавництва можуть випускати версію іншою мовою, але лише одночасно з накладом українською під однаковою назвою, з однаковим змістом, обсягом і способом друку, а нумерація випусків обох версій має збігатися. Редакція порушення визнала. Видавці пояснили це тимчасовою нестачею технічних можливостей для перекладу матеріалів і браком працівників, які готують український контент у виробничі строки. У видавництві наголосили, що порушення не мало умисного характеру: до виходу наступного номера вони його усунули і на підтвердження надали електронну копію журналу, уже повністю підготовану українською. Поки тривала перевірка, до секретаріату надійшла ще одна скарга на те саме видавництво. Її долучили до матеріалів справи, після чого склали акт і протокол про адміністративне правопорушення. На сайті секретаріату також зауважили, що упродовж 2025 року це саме видавництво вже двічі платило штрафи за порушення мовного закону – 8500 та 11 900 гривень. Джерело:

<https://chytomo.com/ombudsmenka-oshtrafuvala-vydavnytstvo-za-porushennia-movnoho-zakonu/>

Фестивалі

У Львові відбудеться осінній Coffee, Books & Vintage. – Христина Подоляк

На відвідувачів чекають літературні івенти, концерти, стендап-виступи, ярмарок вінтажу та кавові практики. Захід проходитиме 26–27 вересня. Докладніше:

https://zaxid.net/u_lvovi_vidbudetsya_osinniy_coffee_books_vintage_n1645905

Театр

Як я написав «Одіссею ~ Меотиду» про війну, «Азов» і повернення додому. – Олексій Доричевський

Національний театр імені Івана Франка відкрив 107-й театральний сезон прем'єрою вистави «Одіссея ~ Меотида» режисера І. Уривського, створеної разом із 1 корпусом НГУ «Азов». В основі вистави – досвід оборони Маріуполя, очікування родин полонених і питання про дім, повернення та пам'ять, знайомі

сьогодні мільйонам українців. Про те, як сучасний досвід війни зустрівся з одним із найдавніших європейських міфів, розповідає драматург вистави, військовослужбовець 1 корпусу НГУ «Азов» О. «Фіш» Доричевський. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/prem-yera-odissey-a-meotida-suchasna-viyna-u-frankovomu-teatri-317701/>

Фестиваль «Схід Opera Fest 2026: Простір, що єднає»: театр з Кіровоградщини виступив у Харкові. – Галина Шевченко

Театр Корифеїв з Кропивницького виступив у Харкові в рамках фестивалю «Схід Opera Fest 2026: Простір, що єднає» – масштабної місячної програми, яка знайомить харків'ян із театральними колективами з різних куточків України. Кропивничани представили масштабну музичну постановку «Ніч перед Різдвом» – з живим оркестром, хором та музикою українського композитора І. Небесного. Під час гастролей директор – художній керівник театру А. Меженін дав інтерв'ю Радіо «Накипіло». У розмові він говорив про сучасний театр, роботу з новим поколінням глядачів, а також про те, як поєднати історичну спадщину Театру Корифеїв із сучасними театральними підходами, залишаючись актуальним тут і зараз. Докладніше:

<https://oleksandrivka.rayon.in.ua/news/1101959-festival-sxid-opera-fest-2026-prostir-shho-jednaje-teatr-z-kirovogradshhini-vistupiv-u-xarkovi>

У Львові вперше проведуть міжнародний шоукейс «Вимір театру Лесі Українки». – Наталка Горішня

Протягом 17–20 вересня у Львові вперше відбудеться шоукейс «Вимір театру Лесі Українки». Протягом чотирьох днів глядачі зможуть переглянути вісім вистав театру. Серед постановок – сучасна українська драматургія, нове прочитання античних міфів, несподівані погляди на Данте й Арістофана, а також рефлексії про війну й ідентичність у форматах постдокументального мюзиклу, античного рейву, байопіку та ерополітичної драми. Окрім показу вистав, у межах шоукейсу відбудуться дві публічні розмови. 19 вересня учасники обговорять тему «Театр і війна. Пошук нових інструментів для роботи з екстремальними досвідами», а 20 вересня – «Театр після війни. Робота з ветеранами». У театрі Лесі наголошують, що проєкт має на меті вийти за межі презентації репертуару однієї установи. Шоукейс має стати платформою для професійного нетворкінгу та формування нових партнерств між українськими культурними інституціями та закордонними колегами. Його формат передбачає горизонтальний діалог, а не менторство. На шоукейсі зустрінуться театральні діячі, критики й менеджери з усієї України та країн Європейського Союзу. Цей шоукейс стане пілотним, він має на меті створити платформу для зустрічей, діалогу та налагодження співпраць. Наступний шоукейс, за словами керівниці театру Лесі О. Пужаковської, буде з виставами з усіх львівських театрів. Ідея проєкту виникла під час підготовки програми «Відповідальність бути», з якою Інститут стратегії культури (ІСК) та львівські митці подавали заявку на титул «Європейська столиця культури-2030». Докладніше:

<https://zaxid.net/vimir-teatru-lesi-ukrayinki-stane-pershim-shoukeysom-u-l-vovi-shho-tse-take-rozklad-n1645876>

У Харкові покажуть виставу «Я – Опера» про життя підлітків під час повномасштабної війни. – Олексій Содома

Вистава «Я – Опера» створена на основі історій та образів харківських підлітків, які дорослішають під час повномасштабної війни. Одним із центральних образів постановки став Харків. Проект стартував у липні з творчої лабораторії. Разом із режисером, композитором, психологинєю та іншими фахівцями учасники досліджували театр зсередини, брали інтерв'ю у харківців, створювали персонажів і ділилися власними історіями. Проект реалізує Фонд громади Харкова «Толока» за підтримки Українського культурного фонду в межах програми «Культура. Регіони». Разом із підлітками у виставі візьмуть участь Дитячий симфонічний оркестр KharkivMusicFest, дитячий хор «Весняні голоси» та професійні виконавці. Прем'єрні покази вистави «Я – Опера» відбудуться 21 вересня та 5 жовтня. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/i-am-opera/>

Театр воєнних дій: 7 знакових вистав України часів повномасштабного вторгнення

Роль театру у воєнні часи завжди була знаковою. Він ставав і прихистком, і місцем моральної підтримки, і майданчиком для інформаційного опору. Попри всі проблеми, тривоги та обстріли театр в Україні продовжує робити свою справу. Онлайн-театр Dramox зібрав важливі вистави, що вже стали явищем епохи повномасштабної війни. Це «Одіссея ~ Меотид», «Плейлист подорожнього», «Військова мама» та ін. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/topic/teatr-voyennyh-dij-7-znakovyh-vystav-ukrayiny-chasiv-povnomasshtabnogo-vtorgnennya/>

Музика

Музикант з Кіровоградщини виборов перемогу на міжнародному конкурсі в Італії. – Галина Шевченко

Олександрійський баяніст, акомпаніатор, музикант вищої категорії О. Пилипенко успішно виступив на 51-му Міжнародному конкурсі акордеоністів – Premio Internazionale della Fisarmonica в Кастельфідардо (Італія). Це один із найпрестижніших світових конкурсів у мистецтві акордеона. У категорії World Music Senior Пилипенко здобув I місце – 1° Classificato. Докладніше:

<https://oleksandrivka.rayon.in.ua/news/1102046-muzikant-z-kirovogradshhini-viborov-peremogu-na-miznarodnomu-konkursi-v-italiyi>

Драматизм Бетховена та світло Малера: Дніпропетровська філармонія яскраво відкрила ювілейний 90-й сезон. – Віолетта Луньова

Дніпропетровська філармонія імені Когана урочисто розпочала свій ювілейний 90-й концертний сезон 2026–2027 років. 12 вересня у Великій залі філармонії відбувся перший великий концерт, який об'єднав шедеври двох

велетнів світової класики: Людвіг ван Бетховен – Концерт № 3 для фортепіано з оркестром; Густав Малер – Симфонія № 4. На сцені виступили Академічний симфонічний оркестр Дніпропетровської філармонії під керівництвом головного диригента зі Швейцарії/Великої Британії Стівена Домініка Еллері, а також запрошені гості – соліст Кай Юен Лі (фортепіано, Гонконг) та сопрано Д. Лебедєва. У планах філармонії – симфонічні та камерні концерти, джазові програми від Dnipro Big Band, проекти шоу-бенду, виступи тріо бандуристок «Етніка», а також музичні вистави, прем'єри та спеціальні програми для дітей. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/106019/dramatyzm-bethovena-ta-svitlo-malera-dnipropetrovska-filarmoniya-yaskravo-vidkryla-yuvilejnyj-90-j-sezon/>

В Україні пройде серія концертів польської класичної музики. – Ксенія Білаш

Після Днів української музики у Варшаві, в Україні пройде дзеркальна подія: концерти польської музики в шести містах країни. Вони відбудуться 25 вересня у Вінниці, 9 жовтня у Харкові, 18 жовтня у Львові, 30 жовтня у Києві, 13 листопада в Черкасах і 27 листопада в Одесі. Для української публіки звучатимуть твори Юзефа Ельснера (вчителя Шопена, пов'язаного зі Львовом), Фридерика Шопена, Станіслава Монюшка (творця польської національної опери), Владислава Желенського та Мечислава Карловіча (видатних польських симфоністів зламу XIX–XX століть), Кароля Шимановського (народженого на Черкащині першого польського музичного модерніста), Войцеха Кіляра (народженого у Львові, відомого як творця музики до багатьох фільмів – зокрема «Дракула» Френсіса Копполи), Вітольда Лютославського та Генрика Міколая Гурецького (велетнів польської музики XX століття), Міколая Пьотра Гурецького (сина Генрика Міколая, який успішно крокує слідами визначного батька). У концертах братимуть участь українські оркестри та солісти – скрипаль А. Павлов і піаністи Д. Таванець, Й. Ермін і О. Зайцева. Організатори – директор варшавського фестивалю Роман Ревакович та фонд Pro Musica Viva. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/09/16/766666_ukrayini_proyde_seriya.html

Гурт «Один в каное» виступить у Львові з великим концертом. – Наталка Горішня

Один із найзнаковіших інді-гуртів України, «Один в каное», 20 жовтня завітає до Львова з великим сольним концертом. Виступ відбудеться в межах всеукраїнського туру, який охопить 14 міст, серед яких Київ, Дніпро, Одеса, Полтава, Рівне, Луцьк, Тернопіль, Івано-Франківськ та ін. Докладніше:

<https://zaxid.net/gurt-odin-v-kanoe-vistupit-u-lvovi-z-velikim-kontsertom-n1645875>

Візуальні мистецтва

АНАТОЛІЙ КРИВОЛАП. «БЕЗКІНЕЧНІСТЬ»

Виставку можна подивитися до 1 листопада у Музеї Авангарду (філії Музею історії міста Києва). Проект є важливою подією у відзначенні 80-річчя

митця та продовжує програмну роботу закладу з осмислення українського мистецтва як безперервного процесу розвитку художньої традиції. Творчість Криволапа постає в цьому контексті як один із проявів живої спадкоємності українського авангарду – традиції, що не завершується історичним періодом 1920–1930-х років, а продовжується, трансформується й отримує нове звучання в сучасному українському мистецтві. Докладніше:

<https://mitec.ua/anatoliy-kryvolap-bezkinechnist>

«Погляньте на світ її очима»: у Луцьку відкрили ретроспективу художниці Оксани Ядчук-Мачинської. – Маша Пилипчук

У Галереї мистецтв Волинської організації Національної спілки художників України відкрито ретроспективу творів волинської мисткині О. Ядчук-Мачинської. Експозиція охоплює 130 творів різних років і періодів життя знаної волинянки. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1102097-pogliante-na-svit-yiyi-ocima-u-lucku-vidkrili-retrospektivu-xudoznici-oksani-iadcuk-macinskoyi>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Документальний фільм «Пісні землі, що повільно горить» отримав Державну премію імені Довженка. – Анастасія Большакова

В. Зеленський підписав указ про нагородження Державною премією України імені Олександра Довженка. Її отримав колектив документального фільму «Пісні землі, що повільно горить»: режисерка О. Журба, оператори М. Любарський, В. Усик і В. Цветков, а також композитор Я. Татарченко. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/dokfilm-pisni-zemli-shcho-povilno-gorit-otrimav-premiyu-dovzhenka-317710/>

Україна висунула на «Оскар» документальний фільм «Сліди». – Катерина Сліпченко

Україна висунула на «Оскар» документальний фільм «Сліди» А. Коваленко і М. Нікітюк. Стрічка представлятиме Україну у категорії «Найкращий міжнародний фільм» на 99-й премії Американської кіноакадемії. Докладніше:

https://zaxid.net/ukrayina_visunula_na_oskar_dokumentalniy_film_slidi_n1645901

«Дайте нам дивитися кіно». – Людмила Шкурак

Наприкінці вересня у Львові вкотре пройде міжнародний фестиваль короткометражних фільмів Wiz-Art – цього року вже 17-й. Головна програма триватиме з 22 по 27 вересня, а фестивальний тиждень відкриє спецпоказ 21 вересня. Глядачів чекає понад 150 фільмів з усього світу, п'ять повнометражних стрічок і покази одразу на шести локаціях міста. Фестиваль з'явився у 2008 році як ідея кількох друзів, яким бракувало кіно у Львові. За майже два десятки років ініціатива перетворилася на одну з найпомітніших культурних подій міста і платформу, що об'єднує українських та іноземних кінематографістів.

Засновниця і директорка Wiz-Art О. Райтер розповідає, чому виник фестиваль, чи виконує він свою мету сьогодні, у чому полягає окрема цінність регіональних фестивалів, Як змінилася львівська аудиторія за ці роки тощо. Докладніше:

https://zaxid.net/wiz_art_2026_u_lvovi_olga_rayter_rozpovila_pro_osoblivost_i_festivalyu_intervyu_n1645854

Стрічку Марини Ер Горбач «Ротація» покажуть на Токійському міжнародному кінофестивалі. – Валерія Буняк

На 39-му Токійському міжнародному кінофестивалі, що відбудеться з 26 жовтня до 4 листопада, покажуть п'ять короткометражних стрічок, створених за підтримки програми акторки Кейт Бланшетт Displacement Film Fund. Серед них – стрічка режисерки Марини Ер Горбач «Ротація», що розповідає про молоду українку, яка змінила цивільне життя на військову службу та шукає опору в новій реальності. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/252592/2026-09-16-strichku-maryny-er-gorbach-rotatsiya-pokazhut-na-tokiyskomu-mizhnarodnomu-kinofestvyali/>

Смерть у Венеції, або Як втратити віру: про 83-й Венеційський кінофестиваль. – Володимир Чернишов

На 83-му Венеційському кінофестивалі нагородили «Невідому жінку» Май Ель-Тукі, «Можливе кохання» Лі Чхан Дона та скандальний «ДАУ» Іллі Хржановського. Цьогорічна Мостра говорила про воєнні злочини, колективну відповідальність і людську здатність не помічати чужого болю. Автор побачив у цій програмі кілька видатних фільмів, але втратив віру в те, що любов до мистецтва бодай до чогось зобов'язує. Про естетичні виправдання етичних катастроф, українське кіно й Україну, для якої забракло місця у фестивальних промовах, – у підсумках Венеції. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/pidsumki-veneciyskogo-kinofestivalyu-temi-viyni-i-vidpovidalnosti-317714/>

Тріумф кіно з Ірану та скандали навколо «Дау»: чим запам'ятався Венеційський кінофестиваль 2026. – Олександра Поворозник

Про підсумки заходу. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1404924-triumf-kino-z-iranu-ta-skandali-navkolo-dau-cim-zapamatavsya-venecijskij-kinofestival-2026/>

«Справа артиста»: документальний фільм про Сергія Лифаря вийшов онлайн

Документальний фільм про С. Лифаря «Справа артиста» можна переглянути на YouTube-каналі «Суспільне Документалістика». Стрічка розповідає про киянина, який став легендою французького балету, та досліджує суперечливі сторінки його біографії. Картину знімали в Україні та Франції. Режисеркою стала М. Головацька. Світова прем'єра відбулася 6 квітня 2026 року у Стокгольмі, а в Україні стрічку вперше показали 30 серпня у межах Одеського міжнародного кінофестивалю. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/film-pro-serhiya-lyfarya/>

Шопен проти Чайковського: фільм «Санаторій Горького. Поєдинок». – Ігор Кромф

У прокат вийшла історична драма польського режисера Лукаша Палковського «Санаторій Горького. Поєдинок» – копродукція Польщі, України, Ірландії та Кіпру. Її прем'єра відбулася цього лютого; в Україні стрічку вперше показали на Одеському міжнародному кінофестивалі. Розповідає вона про окупацію Польщі Радянським Союзом у вересні 1939 року. Автор вважає, що вона пропонує рецепт хорошого глядацького історичного кіно. Докладніше у відгуку:

https://lb.ua/culture/2026/09/16/766270_shopен_proti_chaykovskogo_film.ht ml

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

Замки Рівненщини ожили на дотик: для незрячих створили унікальні музейні експонати. – Тетяна Мельничук

На Рівненщині створено першу в Україні інклюзивну експозицію тактильних моделей інтер'єрів історичних споруд для людей із порушеннями зору. Відвідувачі зможуть не лише торкатися експонатів, а й слухати їхні описи та музичний супровід, повідомили організатори проєкту «Via Regia зсередини: тактильні інтер'єри історичних споруд». Експозиція складається з мінікопій історичних залів, розташованих на українській частині культурного маршруту Via Regia. Серед них – тронні та бальні зали, вітальні й інші приміщення, де свого часу приймали гостей у замках та маєтках. Проєкт реалізує ГО «Регіональний центр розвитку «Тріада» у партнерстві з ВП ВГО людей з інвалідністю по зору «Генерація успішної дії» у Рівненській області за підтримки Українського культурного фонду в межах програми «Стійкість суспільства через культуру». Загалом створено чотири тактильні моделі інтер'єрів. Це мінікопії залів Острозького та Дубенського замків, Рівненського обласного краєзнавчого музею, а також Володимирського історичного музею імені Омеляна Дверницького. До кожної моделі також розроблено тифлокоментар, який можна прослухати за QR-кодом на супровідній табличці. Крім того, експонати мають музичний супровід із композиціями відповідного історичного періоду. Особливістю експозиції стануть творчі майстерні для людей із порушеннями зору. Під час занять учасники зможуть виготовляти барельєфи з декоративними елементами історичних споруд. Експозиції з тактильними моделями будуть доступні у чотирьох музейних закладах Рівненської та Волинської областей. Докладніше:

<https://rivne.rayon.in.ua/news/1102040-zamki-rivnenshhini-ozili-na-dotik-dlia-nezriacix-stvorili-unikalni-muzeini-eksponati>

Юні митці з Дніпра долучилися до Всеукраїнського інклюзивного проєкту. – Ірина Пташка

Всеукраїнський інклюзивний проєкт «Мистецький світ РАС» відкрив широкому загалу творчий потенціал дітей та молоді з розладами аутистичного спектру. Понад 100 учасників представили більш, як 400 творчих робіт – від

перших дитячих малюнків до творів молодих митців, які вже мають персональні виставки, професійні нагороди та власний творчий шлях. Цю масштабну ініціативу втілило ГО «Краєзнавчо-культурне товариство Д.І.Я.» у партнерстві з ДНУ імені Олеся Гончара та ГО «Фонд Об'єднаних Сердечь» за грантової підтримки Українського культурного фонду. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/105955/yuni-mytchi-z-dnipra-doluchylsya-do-vseukrayinskogo-inklyuzyvno-go-proektu/>

Музейна справа

Проект «Безсмертя „Слова”» опублікував архіви справи Володимира Гжицького. – Олексій Содома

Проект «Відкриваємо архіви. Безсмертя „Слова”» оприлюднив архівні документи, що стосуються кримінальної справи письменника В. Гжицького, якого Державне політичне управління (ДПУ) заарештувало 7 грудня 1933 року. Матеріали містять ордер на арешт, протокол обшуку його квартири в будинку «Слово», матеріали допитів, вирок та документи з подальшого перегляду справи. Спочатку більшовики приписали Гжицькому участь в Українській військовій організації (УВО), а згодом слідство звинуватило письменника у підготовці терористичних актів проти керівництва УРСР. За версією ДПУ, Гжицький разом із письменником М. Штангеем мав убити голову РНК УРСР В. Чубаря. 23 лютого 1934 року судова трійка при колегії ДПУ засудила Гжицького до 10 років виправно-трудових таборів за участь в УВО та підготовку терористичних актів. Покарання письменник відбував у Республіці Комі. Після звільнення він жив із тавром «контрреволюціонера» та обмеженнями щодо місця проживання і роботи. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/volodymyr-gzhytskyi/>

Охорона культурної спадщини

Кургану понад 2500 років: на Полтавщині археологи знайшли золоті намистини та кістки. – Катерина Семисал

На Полтавщині археологи дослідили скіфський курган віком понад 2500 років. У похованні знайшли людські кістки, золоті намистини та фрагменти посуду. Розкопки провела експедиція історико-культурного заповідника «Більськ» та Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Експедицію очолювала археологиня, кандидатка історичних наук І. Шрамко. Фахівці дослідили курган на некрополі Скоробір – об'єкті культурної спадщини, який, за словами дослідників, уже понад 100 років зазнає розорювання. Площа некрополя перевищує 500 гектарів. У період раннього залізного віку тут, за оцінками археологів, було щонайменше 1000 курганів. Скоробір має особливе значення для дослідження Більського городища – найбільшого укріпленого поселення скіфського часу у Східній Європі. Некрополь вважають кладовищем цього поселення. Докладніше:

<https://suspilne.media/poltava/1404762-kurganu-ponad-2500-rokiv-na-poltavsini-arheologi-znajsli-zoloti-namistini-ta-kistki/>

Читання

Які книжки найбільше купували на Форумі видавців у 2026 році. – Дар'я Гниляк

Деякі українські видавництва («Наш формат», «А-ба-ба-га-ла-ма-га», «Фабула» та ін.) поділилися переліками книжок, які відвідувачі купували на BookForum найчастіше. Докладніше:

<https://chytomo.com/iaki-knyzhky-najbilshe-kupuvaly-na-forumi-vydavtsiv-u-2026-rotsi/>

Навчальні заклади. Кадри

Сексуальна та трудова експлуатація: у керівника КНУКіМ провели обшук у справі про торгівлю людьми. – Катерина Кадакова

Керівництво Київського національного університету культури і мистецтв (КНУКіМ) та приватного Київського університету культури (КУК) фігурує у кримінальному провадженні про можливу трудову та сексуальну експлуатацію студентів і студенток. Як свідчить ухвала Печерського районного суду Києва від 4 вересня, йдеться, зокрема, про виконувача обов'язків ректора КНУКіМ І. Комарніцького, в якого проведено обшук. За версією сторони обвинувачення, він був залучений до механізму вербування студентів та безпосередньо комунікував із закладами громадського харчування «Пан Чебурек» та «Батьківська хата» щодо їхнього підбору та працевлаштування – без укладення трудових договорів, без надання соціальних гарантій та з грубим порушенням вимог трудового законодавства. «Вербування здійснювалося з числа осіб, які перебували в уразливому стані, зумовленому їх матеріальною залежністю, молодим віком, відсутністю стабільного доходу, а також академічною залежністю від керівництва навчальних закладів, шляхом зловживання службовим становищем, надання обіцянок позитивного оцінювання та сприяння у навчальному процесі, створення психологічного тиску і страху негативних наслідків у разі відмови від участі у запропонованій діяльності», – йдеться в матеріалах справи. Окрім того, окремих завербованих студенток залучали до участі у закритих приватних заходах (вечірках, банкетах, неофіційних зустрічах) для третіх осіб, фактичною метою яких було використання дівчат для сексуальної експлуатації. Кримінальне провадження за статтею про торгівлю людьми, вчинену за попередньою змовою групою осіб, з використанням уразливого стану потерпілих та з метою їх трудової та сексуальної експлуатації (частина 2 статті 149 Кримінального кодексу України), Нацполіція зареєструвала ще 19 лютого 2026 року. У матеріалах провадження також містяться показання свідків щодо обставин, які розслідують правоохоронці. Станом на 4 вересня Комарніцькому про підозру у вчиненні злочину не повідомляли. Джерело:

<https://divoche.media/2026/09/16/seksualna-ta-trudova-ekspluatatsiia-u-kerivnyka-knukim-provely-obshuk-u-spravi-pro-torhivliu-liudmy/>

Трудова та сексуальна експлуатація студентів у вишах Поплавського: що відомо про розслідування поліції. – Оксана Заблоцька

Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1405176-trudova-ta-seksualna-ekspluatacia-studentiv-u-visah-poplavskogo-so-vidomo-pro-rozsliduvanna-policii/>

Міжнародне співробітництво

Британія виділить близько 168 млн грн на культуру та спадщину України

У Лондоні відбулося установче засідання Консультативної ради Програми культурної спадщини – стратегічного органу в межах угоди про сторічне партнерство між Україною та Великою Британією. Програму на 2025–2029 роки впроваджує Historic England, а фінансує Міністерство цифрових технологій, культури, медіа та спорту Великої Британії (DCMS), яке виділило на неї 48 млн грн. До складу Ради увійшли представники Historic England, DCMS та Британської Ради з британського боку, а також Мінкультури, Українського інституту та фундації «Українська культурна спадщина» з українського. Очолює Раду голова Historic England лорд Ніл Мендоса. Українську делегацію на засіданні представляли віцепрем'єрка з гуманітарної політики – міністерка культури Т. Бережна та її заступниця Т. Філевська. «Культурна спадщина України щодня перебуває під загрозою через російську агресію, і її захист потребує як невідкладних заходів, так і довгострокових інвестицій. У межах сторічного партнерства ми поєднуємо британську та українську експертизу, щоб зберігати колекції, посилювати професійну спроможність і готуватися до майбутнього відновлення», – заявила Бережна. Лорд Мендоса, наголосив на посиленні цілеспрямованих атак росії на музеї та культурну спадщину й на нямірі британської сторони працювати з українськими колегами задля захисту, збереження та відновлення української спадщини. Першим пілотним проєктом програми стане партнерство з Національним музеєм Тараса Шевченка в Києві. Засідання консультативної ради проводитимуть раз на пів року до запланованого завершення програми в березні 2029 року. Проєкт передбачає три етапи: реставрацію прижиттєвих фотографій поета з музейної колекції; навчання українських реставраторів фотоматеріалів у Великій Британії (такої експертизи в Україні наразі майже немає); виставку робіт Шевченка у Британії. Під час наступної зустрічі представників Мінкультури та DCMS у Лондоні Британська Рада оголосила про власне фінансування – 120 млн грн протягом трьох років на підтримку українських культурних організацій. Це стане початковим внеском до нового фонду, який працюватиме в межах пріоритетів Українсько-британської культурної комісії. Очікується, що у 2027–2030 роках фінансування розширить спільні українсько-британські культурні ініціативи, створить більше можливостей для культурних організацій і фахівців та зміцнить довгострокові зв'язки між інституціями двох країн. Механізм роботи фонду розроблятимуть спільно з Мінкультури, DCMS та Українським інститутом. На сайті Мінкультури зазначають, що Українсько-британську культурну комісію створено як постійний майданчик у межах 100-річного партнерства для визначення спільних

пріоритетів і проєктів, зокрема культурного та освітнього обміну, виробництва і захисту культурної спадщини від незаконного вивезення цінностей. «Наступного року виповнюється 35 років нашої роботи в Україні, і впродовж цього часу одним із наших пріоритетів було об'єднувати людей та інституції й створювати можливості для тривалої співпраці. Новий фонд дасть нам практичний інструмент, щоб продовжити цю роботу, підтримувати українські культурні організації та фахівців», – зазначив Річард Гарретт, який невдовзі очолить офіс Британської Ради в Україні. Джерело:

<https://chytomo.com/brytaniia-vydilyt-blyzko-168-mln-hrn-na-kulturu-ta-spadshchynu-ukrainy/>

Підтримка України у світі

У США збирають гроші, щоб українські видавці змогли потрапити на Франкфуртський ярмарок

Асоціація університетських видавництв США (AUPresses) запустила збір коштів на платформі GoFundMe, щоб допомогти українським видавцям поїхати на Франкфуртський книжковий ярмарок. За словами представників асоціації, перші зібрані \$6000 підуть на те, щоб відправити трьох українських видавців на Міжнародне зібрання університетських видавництв, яке відбудеться на Франкфуртському ярмарку 9 жовтня. Захід уперше проведуть після паузи в сім років. Усі кошти, зібрані понад цю суму, AUPresses передасть Українському інституту книги, щоб підтримати зусилля організації зробити українську літературу доступнішою в Україні та помітнішою у світі. «Як глобальна спільнота видавців, що керується місією та прагне до розвитку знань, Асоціація університетських видавництв обурена цілеспрямованими російськими бомбардуваннями українських складів, друкарень та видавництв у різних регіонах, зокрема в Києві, Харкові, Запоріжжі, Сумах та Херсоні, що відбувалися у липні та серпні», – заявили AUPress у повідомленні. Асоціація також посилається на цитату Українського інституту книги з його заклику до міжнародної видавничої спільноти: «Навіть у неспокійні часи важливість культури, зокрема книжок, не варто недооцінювати. Наші дії – це свідчення непохитної сили літератури перед обличчям негараздів». Докладніше:

<https://chytomo.com/u-ssha-zbyraiut-hroshi-shchob-dopomohty-ukrainskym-vydavtsiam-potrapyly-na-frankfurtskyj-iarmarok/>

Шерон Стоун стала кураторкою фотовиставки про українських волонтерів у Лос-Анджелесі. – Дарина Рубан

Голлівудська акторка Шерон Стоун стала співкураторкою фотопроєкту, який показує Лос-Анджелесу війну в Україні через об'єktiv. Виставка «PostCode: Ukraine – Volunteer Diary» розповідає історії людей, які тримають країну на плечах у найважчі часи. Окрім Шерон Стоун, до проєкту долучилися амбасадорка UNITED24 Аліса Мілано, принц Гаррі, герцог Сассекський, письменник і актор Стівен Фрай та український письменник А. Курков. Експозицію відкрито в галереї Westwood Contemporary у Лос-Анджелесі до 30 вересня. Докладніше:

<https://shotam.info/sheron-stoun-stala-kuratorkoiu-fotovystavky-pro-ukrainskykh-volonteriv-u-los-andzhelesi/>

Сінгапур платитиме людям за читання книжок, щоб боротися з думскролінгом. – Анастасія Большакова

Сінгапур запустив програму, яка заохочує громадян читати щонайменше 15 хвилин на день. За участь у ній можна отримати невелику грошову винагороду. Уряд країни сподівається таким чином протидіяти бездумному гортанню соцмереж та покращити концентрацію, критичне мислення і уяву. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/singapur-platit-za-shchodenne-chitannya-yak-pracyuye-nova-programa-317700/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm